

Những Người Đàn Bà Còn Ở Lại

Tường Năng Tiến:

*Bao giờ các anh sẽ thôi tán phét trong các quán nhậu?
Bao giờ các anh quyết định thôi sống hèn?*

Nguyễn Thị Từ Huy

Dù “đất nước như một con thuyền đang đắm” nhưng bao giờ ở Việt Nam vẫn còn những vị nữ lưu vì “tự do, công bằng và dân chủ” mà “sẵn lòng... trả giá cho ước nguyện tự do, công bằng và dân chủ thì dân Việt hy vọng vẫn còn đường thoát.

Ở tù về chiều hôm trước, sáng hôm sau ông công an khu vực đã ghé “thăm” và nhắc nhở đôi điều cần thiết: Vì không có hộ khẩu ở thành phố nên tôi sẽ phải đi kinh tế mới. Trong khi chờ đợi, bắt đầu từ ngày mai phải sắm “một cuốn sổ đi lại.” Khi đi đâu phải ghi ngày giờ khởi hành với chữ ký xác nhận của tổ trưởng dân phố, và đến đâu cũng phải có sự xác minh của người ở nơi đó. Mỗi tuần phải mang sổ lên phường để kiểm tra.

.....

Nghe xong, mẹ tôi lặng lẽ móc túi đưa cho thằng con hai đồng cùng lời dặn:

- Mua cái bút nữa con ạ. Đi đâu, đến đâu cũng phải nhờ người ký thì dất viết theo luôn cho nó tiện...

- Dạ.

Tôi cầm tiền bước ra khỏi nhà, ghé vào một cái quán nhỏ mua một ly rượu trắng và mấy miếng Vàm Cỏ. Uống xong ly rượu, tôi châm điếu thuốc rồi lủi thủi đi và đi luôn cho đến bây giờ.

Năm ấy, tôi hai mươi sáu tuổi. Hai năm sau tôi bỏ được một trại tị nạn ở Thái Lan (tả tơi, ủ dột, eo xèo, và béo nhều như một cái mền Sakymen ngấm nước) vào đúng ngày sinh nhật của mình.

Hôm nay tôi hăm tám

Sáng tôi cầm gương soi

Tôi nhìn tôi bối rối

Tôi tưởng mình bốn mươi

Bây giờ thì tôi đã ngoài sáu mươi, đã sống gần hết đời (và tàn đời trong ngõ hẹp) ở xứ người nhưng chưa bao giờ bước chân trở lại chốn xưa – dù đôi lúc cũng nhớ nhà và nhớ quê muốn ứa nước mắt luôn. Bố mẹ tôi đều tự an ủi rằng vì “thằng con có số xa nhà” nên cả hai đành lặng lẽ từ trần trong cô quạnh! Kiếp sống chung thân biệt xứ của tôi, xem ra, chả có gì là thú vị. Tuy thế, theo blogger Song Chi:

“Dòng người ra đi chưa bao giờ dừng lại. Chỉ trong một ngày, chat với người quen, bạn bè qua facebook, viber... cả 3 câu chuyện đều cùng một chủ đề: ra đi khỏi Việt Nam.

Nhưng họ muốn ra đi trước hết vì môi trường sống ở VN ngày càng tệ khiến con người luôn ở trong cảm giác bất an, lo lắng. Từ thực phẩm không an toàn, cho tới nguồn nước, không khí, biển... nhiều nơi bị ô nhiễm/nhiễm độc nặng nề; đạo đức xã hội xuống cấp, những vụ án cướp giết hiếp ngày nào cũng xảy ra với mức độ ngày càng dã man, con người dễ dàng bức hại nhau, lừa lọc nhau, giết nhau chỉ vì một lý do vật vãnh; chế độ an sinh xã hội không có để bảo đảm cho người dân một sự hỗ trợ khi cần thiết, lúc ốm đau, tai nạn, thương vong; pháp luật không bảo đảm cho con người được xét xử công bằng, công lý được thực thi, những quyền lợi tối thiểu về tự do, dân chủ, nhân quyền không có, không được tôn trọng v.v...

Quan trọng hơn, họ ra đi vì không tin rằng chế độ này, nhà nước này sẽ tốt đẹp hơn hoặc sẽ đưa đất nước, dân tộc đến một tương lai sáng sủa - thời gian đảng cộng sản cầm quyền đã quá lâu đủ để chứng minh điều đó. Đây không phải là lần đầu, ngược lại, rất nhiều lần, tôi chứng kiến những người quen, bạn bè, họ hàng chuẩn bị rời bỏ VN. Nhưng có vẻ như càng ngày số người tính chuyện ra đi càng nhiều hơn, thành phần đa dạng hơn, tạo cảm giác đất nước như một con thuyền đang đắm!”

Tiến sĩ Nguyễn Phương Mai gọi ra ý niệm “tị nạn niềm tin,” và blogger Lam Thủy gọi đây là “một cuộc di cư đau lòng.” Dù “đau” nhưng nhà văn Dương Thu Hương vẫn khẳng định: *“Trong thâm tâm, ai cũng mong ‘Thoát Việt!’, ra khỏi mảnh đất bùn lầy tối tăm này bằng mọi giá.”*

Sự thực, cũng không hẳn thế. Không phải *“ai cũng muốn thoát khỏi mảnh đất bùn lầy tối tăm này.”* Vẫn có những người quyết định, và quyết liệt, với một thái độ sống (hoàn toàn) khác: Dù thế nào cũng ở lại đây!

Tranh: Tuấn Khanh

Cái giá của sự lựa chọn dũng cảm này, tất nhiên, không rẻ. Ngày 10 tháng 10 vừa qua, Mạng Lưới Blogger Việt Nam (MLBVN) cho biết:

“Blogger Nguyễn Ngọc Như Quỳnh – tức Mẹ Nấm đã bị công an bắt khẩn cấp trái phép với cáo buộc ‘tuyên truyền chống nhà nước’ theo điều 88 bộ luật hình sự. Blogger Mẹ Nấm là người hoạt động tranh đấu cho nhân quyền, cải thiện dân sinh, chủ quyền biển đảo trong nhiều năm qua và là người được tổ chức Civil Rights Defenders trao giải thưởng Người Bảo Vệ Nhân Quyền 2015.

Trong suốt thời gian gần đây, blogger Mẹ Nấm đã tập trung nỗ lực tranh đấu của mình vào việc bảo vệ môi sinh, tố cáo Formosa và những dự án có ảnh hưởng nguy hại đến môi trường. Đây là những hoạt động dẫn đến việc công an bắt giam khẩn cấp blogger Mẹ Nấm.”

Nguyễn Ngọc Như Quỳnh là người mới nhất, chứ không phải là duy nhất, vừa bị bắt giữ tại Việt Nam. Ba tuần lễ trước đó, một phụ nữ khác cũng đã bị mang ra xét xử với với cáo buộc gây rối trật tự công cộng – theo tin của BBC:

Ảnh: Trịnh Bá Phương

“Tòa án Nhân dân quận Đống Đa, Hà Nội, tuyên phạt bà Cán Thị Thêu 20 tháng tù giam trong lúc một số người ủng hộ bà bị câu lưu. Bà Cán Thị Thêu, người từng bị bắt vì đấu tranh giữ đất trong vụ ‘dân oan Dương Nội’, lại bị công an bắt tháng 6/2016 do ‘gây rối trật tự công cộng’ ở Hà Nội. Hôm 20/9, hình ảnh lan truyền trên mạng xã hội cho thấy nhiều người giăng biểu ngữ đòi trả tự do cho bà Thêu bên ngoài phiên tòa.”

Nếu *“dòng người ra đi chưa bao giờ dừng lại”* thì những kẻ lựa chọn ở lại, và sẵn sàng đối mặt với cường quyền (như bà Cán Thị Thêu và bà Nguyễn Ngọc Như Quỳnh) cũng chưa bao giờ ngưng nghĩ. Bởi vậy, biên tập viên Mặc Lâm nêu ra câu hỏi:

- Sau Mẹ Nấm là ai?

Trong một xã hội mà tất cả các thành viên đều là “tù nhân dự khuyết” thì kẻ kế tiếp có thể là bất cứ ai. Tuy thế, sự “rủi ro” này đã được tiên liệu và chấp nhận một cách bình thản nhiên – như lời của blogger Phạm Thanh Nghiên:

“Từ lúc Nguyễn Ngọc Như Quỳnh bị bắt, số lần tôi nhận những tin nhắn đe dọa bị bắt, bị đánh gia tăng một cách đột biến. Dạ xin kính thưa các loại đe dọa. Tôi biết, tôi biết là tôi hay bất cứ cựu Tù Nhân Lương Tâm nào cũng có thể trở lại nhà tù lần 2, thậm chí lần 3.

Điều này tôi đã xác định được ngay khi bước chân khỏi nhà tù Trại 5 Thanh Hóa rồi. Nói thẳng là tôi thích ở ngoài hơn, không thích đi tù. Nhưng nếu phải trả giá cho ước nguyện tự do, công bằng và dân chủ mà phải trở lại nhà tù một lần nữa, xin sẵn lòng.”

Dù *“đất nước như một con thuyền đang đắm”* nhưng bao giờ ở Việt Nam vẫn còn những vị nữ lưu vì “tự do, công bằng và dân chủ” mà “sẵn lòng... trả giá cho ước nguyện tự do, công bằng và dân chủ thì dân Việt hy vọng vẫn còn đường thoát. Mảnh đất này, tất nhiên, cũng có những công dân nam giới. Tuy nhiên, vì bài viết đã khá dài; vả lại, tui cũng sắp có độ nhậu (đang nóng như hơ) nên xin tạm ngưng ở nơi đây – kéo trễ hẹn!

Tường Năng Tiến